อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

นางสมร ตัณสถิตย์

นายบุญเติม รุ่งเรืองธรรม

และ

ฌาปนกิจศพ

...ญิง สิริยา ตัณสถิตย์

วันเสาร์ ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

นางสมร ตัณสถิตย์

นายบุญเสริม รุ่งเรืองธรรม

และ

ฌาปนกิจศพ

เด็กหญิง สิริษา ตัณสถิตย์

วันเสาร์ ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓

ขอกราบขอบพระคุณ พ.อ. (พิเศษ) ปาน จันทรานุตร ที่ได้อนุญาตให้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ เพื่อเป็นบรรณานุสรณ์ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ และ ฌาปนกิจศพครั้งนี้ รวมทั้งบรรดาท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นเกียรติในวันนี้ตลอดจนบรรดาญาติสนิทมิตรสหายที่เคารพรัก ซึ่งได้รับเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรมตลอด ๖ วัน พระคุณครั้งนี้ จะจารึกอยู่ในความทรงจำตลอดไป

คณะเจ้าภาพ

นางสมร ตัณสถิตย์

ชาตะ ๑๙ มิ.ย. ๒๔๖๕

มรณะ ๒๖ ม.ค. ๒๕๒๓

ประวัติสังเขป

นางสมร ตัณสถิตย์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๙ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๕ ณ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นบุตรีหนึ่งในสามคนของนายสันติ์ และนางสาย ประพันธกาญจน์ ได้ทำการสมรสกับ ร.ต. ประสิทธิ์ ตัณสถิตย์ รน. (ยศในขณะนั้น) เมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๗ มีบุตร ธิดา รวม ๒ คน คือ

๑. น.ส. สุมานิน ตัณสถิตย์ สมรสกับ นายบุญเสริม รุ่งเรืองธรรม (ถึงแก่กรรม) และมีบุตร ๒ คน

๒. น.ต. สินธุชัย ตัณสถิตย์ รน. สมรสกับ น.ส. อมริสา โอถาวรวงษ์ และมีบุตร ธิดา รวมกัน ๓ คน

การศึกษา

พ.ศ. ๒๔๗๔ — จบมัธยมปีที่ ๑ (หลักสูตรในขณะนั้น) จากโรงเรียนประจำจังหวัดมีนบุรี

พ.ศ. ๒๔๗๙ — จบมัธยมปีที่ ๖ (หลักสูตรในขณะนั้น) จากโรงเรียนประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. ๒๔๘๐ — จบมัธยมปีที่ ๗ (หลักสูตรในขณะนั้น) จากโรงเรียนเซ็นแมรี่ส

พ.ศ. ๒๔๘๒ — จบมัธยมปีที่ ๘ และวิชาครู ป.ป. จากโรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๔๘๖ — จบอักษรศาสตร์บัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๐๒ — จบปริญญาโททางการศึกษา จาก Wayne State University

ประวัติการรับราชการ

พ.ศ. ๒๔๙๐ — อาจารย์ตรี โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๐ — อาจารย์โท โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๑ — อาจารย์โท ประจำกรม ฯ

พ.ศ. ๒๕๐๓ — ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์โท

พ.ศ. ๒๕๑๒ — ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เอก กรมวิสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๐ — ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ๓ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๑ — ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ๗

พ.ศ. ๒๕๒๒ — รักษาการในตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ๘
ทำหน้าที่ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ได้รับพระราชทาน

พ.ศ. ๒๔๙๖ — เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

พ.ศ. ๒๕๐๔ — เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

พ.ศ. ๒๕๐๖ — จตุรถาภรณ์มงกุฎไทย

พ.ศ. ๒๕๑๑ — ตริตาภรณ์มงกุฎไทย

พ.ศ. ๒๕๑๓ — ตริตาภรณ์ช้างเผือก

พ.ศ. ๒๕๑๗ — ร.ต.พ.

พ.ศ. ๒๕๒๑ — ตริตาภรณ์มงกุฎไทย

ระลึกและอาลัยอาจารย์สมร ตัณสถิตย์

ผมได้ทำงานกับอาจารย์สมร ตัณสถิตย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ ณ สำนักงานเลขานุการโครงการพัฒนาการศึกษาส่วนภูมิภาค อยู่ที่กระทรวงวัฒนธรรม (เดิม) ในบริเวณสนามเสือป่า ผมได้รับงานการจัดพิมพ์หนังสือรายงานประจำปีของโครงการต่อจากอาจารย์สมร หนังสือนี้จะมีรายงานผลการปฏิบัติงานของภาคศึกษาทั้ง ๑๒ ภาค เมื่อมีข้อขัดข้องหรือปัญหาในข้อความใดก็ได้รับคำปรึกษาเพื่อให้เกิดความกระจ่าง ความชัดเจน หรือความถูกต้องได้เสมอ ผมทำงานที่สำนักงานประมาณ ๑ ปีเศษ ก็ย้ายไปรับราชการที่โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนเบ็ญจมะมหาราช โรงเรียนปทุมคงคา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และกองคลัง ในขณะที่อาจารย์สมรยังคงรับราชการที่หน่วยศึกษานิเทศก์เหมือนเดิม

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ ผมย้ายจากกองคลังมาอยู่ที่หน่วยศึกษานิเทศก์ ได้ทำงานใกล้ชิดกับอาจารย์สมรมากขึ้น มีงานสำคัญหลายอย่างซึ่งอาจารย์สมรต้องรับผิดชอบในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น เคยเป็น

ประธานคณะผู้ทำงานปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาการงานและอาชีพสาขาธุรกิจ เรื่องที่สมควรกล่าวถึงก็คือ การสอนวิชาการงานตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นวิชาบังคับให้โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดสอน ๔ คาบต่อสัปดาห์ต่อปี เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๑ เป็นต้นไป ในขณะที่โรงเรียนยังขาดครูสอนวิชาการงานกรมสามัญศึกษา จึงกำหนดให้ใช้วิธีสอน "แบบบูรณาการ" เป็นวิธีหนึ่งของการแก้ปัญหาการขาดครู การสอนวิธีนี้หมายถึง การนำเนื้อหาจากการดูแลรักษาบ้าน ช่างในบ้าน เกษตร (ก) พืช เกษตร (ข) สัตว์ ผ้าและการตัดเย็บ อาหารและโภชนาการ มากำหนดเป็นงานโครงการ การจะกำหนดโครงการเหล่านี้จะต้องวิเคราะห์หลักสูตรวิชาการงาน การกำหนดเวลาเรียนและหน่วยการเรียนตลอดจนการเขียนโครงการให้ครูนำไปสอนนักเรียนได้ เป็นงานต้องใช้วิจารณญาณ ความสุขุมรอบคอบ อุตสาหะ เพราะการผลิตคู่มือที่เรียกว่า "แนวปฏิบัติการสอนวิชาการงาน" จะมีผลกระทบต่อการสอนวิชาการงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศไทย นอกจากนั้นยังจะต้องเร่งให้เสร็จก่อนเปิดเรียนปีการศึกษา ๒๕๒๒

อีกด้วย ผมจำได้ว่าอาจารย์สมรคอเคล็ดและใช้ปกหุ้มคออยู่ ต้องนำต้นฉบับไปตรวจสอบที่บ้านจนดึกดื่นเกือบทุกคืน เพื่อส่งให้คนพิมพ์ในกระดาษไขวันรุ่งขึ้น

เมื่อหัวหน้าฝ่ายนิเทศการสอนมัธยมศึกษาว่างลง กรมสามัญศึกษาก็มีคำสั่งแต่งตั้งอาจารย์สมร ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย ฯ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ๒ อย่างคือ จัดการในฝ่ายให้เรียบร้อย คือ ต้องเป็นนักบริหาร และนิเทศโรงเรียนให้ได้ผล คือ ต้องเป็นนักวิชาการ นับตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๒๓ เป็นต้นมา ศึกษานิเทศก์ทุกคนต้องไปนิเทศก์โรงเรียนให้ครบหน้าที่ ๓ ประการ คือ สอนนักเรียน จัดการศึกษาหรืออาชีพแก่บุคคลที่พลาดโอกาส และบริการชุมชน นอกจากนั้นยังต้องปฏิบัติงานด้านปรับปรุงจริยศึกษา ส่งเสริมสุขภาพและพลานามัยของนักเรียน พัฒนาการอาชีวศึกษา ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ และขยายการศึกษานอกโรงเรียน อาจารย์สมรหัวหน้าฝ่ายนิเทศการสอนมัธยมศึกษามีงานนิเทศ อบรม ผลิตสื่อ วิเคราะห์และวิจัย ตามลักษณะงานเหล่านี้ งานนิเทศการศึกษาได้กำหนดทิศทางแน่นอนที่จะนำไปสู่

ความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา ศึกษานิเทศก์ในฝ่ายทุกคนพร้อมแล้วที่จะปฏิบัติงานกับอาจารย์สมร

จะหักห้ามการระลึกและอาลัยอาจารย์สมรได้อย่างไร

อาจารย์สมร ตัดสินใจรวดเร็วและถูกต้อง รักหมู่คณะ เป็นที่พึ่งได้ ตั้งใจมั่น เสียสละ เรียนรู้เร็ว ปรับตนได้เหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ ประการสำคัญที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์เป็นเยี่ยม บรรดาศึกษานิเทศก์ในฝ่ายสามารถยกเหตุการณ์หรือตัวอย่างสนับสนุนคุณลักษณะเหล่านี้ได้ดีทุกคน

ขอคุณงามความดีและกุศลกรรมที่อาจารย์สมร ตัณ-สถิตย์ ได้บำเพ็ญไว้ในระหว่างที่มีชีวิตอยู่ จงเป็นผลส่งสนองให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของอาจารย์สมร ตัณสถิตย์ ไปประสบแต่สันติสุขในสัมปรายภพโน้นเทอญ.

(นายวินัย เกษมสุข)

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

คำไว้อาลัย

เม้าจ๋า วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๓ เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. มีเสียงกริ่งประตูหน้าบ้าน พี่ก็ดีใจ เพราะเป็นเวลากลับปกติจากแปดริ้วของเม้า แต่กลายเป็นพี่หมอพงส์และพี่ปุ๊ นำข่าวที่กระทบกระเทือนใจที่สุดในชีวิตมาแจ้ง พี่ต้องสูญเสียเมียสุดที่รัก สามีที่ดีของลูก และหลานสาวคนเดียวของบ้านเรา รวมทั้ง น.ส. สุนี ซึ่งอยู่ช่วยเหลือเรามานานปี ไปอย่างไม่มีวันกลับ ทั้ง ๆ ที่เรามีการกะแผนการว่าจะจัดงานครบรอบแต่งงาน ๓๖ ปี ในเดือนมิถุนายนที่จะถึงนี้กับญาติมิตรและเพื่อนฝูง

ในชั่วชีวิตของเม้า เม้าได้ดำรงตนเป็นลูกที่เปี่ยมไปด้วยกตัญญูกตเวที ซึ่งก็เป็นต้นเหตุอันหนึ่งที่ทำให้เม้าจากพี่ไปเป็นภรรยาสุดประเสริฐ คำนึงถึงความสุขของสามี โดยมิได้คิดถึงความยากลำบากของตนเองเลย เป็นแม่ที่ลูก ๆ ทุกคนบูชา เป็นย่าเป็นยายที่โอบอุ้มให้ความสุขแก่หลานทุกคนโดยเสมอหน้า เป็นพลเมืองที่ดีที่พี่ไม่เคยเห็นเม้ากระทำตนให้

เป็นที่เสื่อมเสียแก่ประเทศชาติใด ๆ ทั้งสิ้น และเป็นพุทธศาสนิกชนที่เพียบพร้อมไปด้วยธรรมะ และ การบุญ ถ้าชาติหน้ามีจริงขอให้เราได้พบกัน และอยู่ร่วมกันทุกชาติ พี่ไม่สามารถจะเขียนอะไรได้ต่อไปอีกแล้ว มันเศร้าและว้าเหว่เป็นที่สุด

น.อ. ประสิทธิ์ ตัณสถิตย์ รน.

นายบุญเสริม รุ่งเรืองธรรม

ชาตะ ๑๖ ส.ค. ๒๔๘๖

มรณะ ๒๖ ม.ค. ๒๕๒๓

ประวัติโดยสังเขป

บุญเสริม (เปี๊ยก) เป็นลูกคนที่ ๖ ของคุณพ่อ รวล รุ่งเรืองธรรม คุณแม่กิมวา เรามีพี่น้องด้วยกัน ๗ คน คุณแม่เสียเมื่อเปี๊ยกอายุได้ ๖ ขวบ หลังจากคุณแม่เสียเราอยู่รวมกันมาตามประสาพี่น้อง เพราะคุณพ่อยังอยู่และให้ความดูแลเอาใจใส่ ให้การศึกษามาด้วยดี เปี๊ยกไม่เคยทำความเดือดร้อนให้กับพี่น้องเลย จนกระทั่งเปี๊ยกได้เรียนจบจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในสาขาวิศวโยธา ทำความภาคภูมิใหกับคุณพ่อเป็นอย่างยิ่ง ต่อมาเปี๊ยกได้เข้าทำงานที่กรมทาง-หลวงแผ่นดินได้ไม่นาน คุณพ่อได้จากพวกเราไปอีกคนหนึ่ง แต่ก่อนที่คุณพ่อจะเสีย คุณพ่อเคยบอกไว้ว่าจะส่งเปี๊ยกไปเรียนต่อที่เมืองนอก เหตุนี้เมื่อเราจัดการเรื่องศพคุณพ่อแล้ว เราจึงตกลงกันส่งเปี๊ยกไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกาตามเจตนาของคุณพ่อ เมื่อเปี๊ยกสำเร็จรับปริญญาโทแล้วกลับเข้ารับราชการที่กรมทางหลวงแผ่นดินตามเดิม

เปี๊ยกได้สมรสกับ คุณสุมานิน ตัณสถิตย์ มีบุตรชายด้วยกัน ๒ คน

ด.ช. วรสิทธิ์ รุ่งเรืองธรรม

ด.ช. ฐนิตศักดิ์ รุ่งเรืองธรรม

เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคมนี้ เปี๊ยกได้บอกว่าจะไปเยี่ยมญาติทางภรรยาที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา พอเวลาประมาณ ๑๖.๑๕ น. ได้มีโทรศัพท์ทางไกลแปดริ้ว แจ้งว่า เปี๊ยกขับรถชนคนตาย ๔ ศพ ให้ไปที่สถานีตำรวจมีนบุรี บังเอิญคนรับโทรศัพท์ เป็นพี่ชาย (มณี รุ่งเรืองธรรม เป็นคนรับ) เป็นลมไปเสียก่อนที่จะถามความให้ชัดแจ้ง และก็เป็นเหตุบังเอิญอีกเช่นกัน เพราะวันเกิดเหตุนั้นเป็นวันเสาร์เราอยู่พร้อมหน้ากันที่โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์ จึงช่วยกันหาทางติดต่อจนได้เรื่องราวแน่แล้ว! น้องเราเองที่ประสบอุบัติเหตุเหมือนสายฟ้าฟาดลงมา เราทุกคนตะลึงไม่คิดว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกับเราได้ แต่ก็นั่นแหละในเมื่อมันเกิดขึ้นเราก็ต้องทำใจให้ได้ เพราะมีงานที่เราจะต้องช่วยกัน เราเสียใจ เสียดายน้องมาก เราหันมาปรึกษากัน ฝ่ายหนึ่งไปดูคนเจ็บที่โรงพยาบาล เพราะภรรยาและลูกชายคนโตของเปี๊ยกโดนไฟลวกในขณะที่รถเกิดอุบัติเหตุด้วย ฝ่ายหนึ่งไปจัดการเรื่องศพ

ในขณะที่เปี๊ยกยังมีชีวิตอยู่ เปี๊ยกเป็นคนรักลูกรักเมีย ไปไหนจะต้องเอาไปด้วยเสมอ เกี่ยวกับพี่น้องเปี๊ยกไม่เคยละเลย หากใครทำอะไรที่ไหนเปี๊ยกต้องเข้าร่วมด้วย ตลอดชีวิตของเปี๊ยก เปี๊ยกทำแต่กรรมดี ไม่เคยสร้างความทุกข์ให้กับผู้ใด คนผู้ประกอบกรรมดีนั้น เมื่อชีวิตหาไม่แล้ว ย่อมสถิตย์อยู่ในสรวงสวรรค์ เวลานี้เปี๊ยกได้จากเราไปแล้ว เราที่อยู่เบื้องหลังยังคงคิดถึงและอาลัยยิ่ง เราขอบูชาความดีของเปี๊ยกด้วยคำอธิษฐานจากจิตใจของพวกเรา แม้นว่าวิญญาณของเปี๊ยกจะสถิตย์ ณ พิมานชั้นใดขอให้ผลกรรมอันดีที่เปี๊ยกได้ประกอบไว้ในชาตินี้ รวมทั้งกุศลผลบุญที่เราได้อุทิศให้เปี๊ยกได้ดลบันดาลให้วิญญาณของเปี๊ยกจงประสพแต่ความสุขเกษมสำราญในสัมปรายภพโดยทุกประการด้วยเถิด

หากชาติหน้ามีจริง ขอให้เราได้เกิดมาเป็นพี่น้องร่วมกันอีกในทุกชาติ

จากพี่

ยุพิน – พิกุล – ส่งศรี – มณี

และ

น้องน้อย

คิดถึง บุญเสริม

ผมได้รู้จักและร่วมงานกับบุญเสริม มาเป็นเวลานานติดต่อกันมากกว่า ๑๐ ปี บุญเสริมเข้ารับราชการครั้งแรกในกองวิเคราะห์และวิจัย กรมทางหลวง ตอนแรก ๆ ต้องทำงานตระเวนไปแทบทั่วประเทศ สำรวจดินหินเพื่อก่อสร้างทาง ซึ่งเป็นประสพการณ์ที่ก่อให้เกิดความชำนาญงานส่งเสริมความสามารถต่อ ๆ มาแก่บุญเสริม

บุญเสริมลาราชการไประยะหนึ่งและศึกษาต่อจนได้รับปริญญาโทจากสหรัฐอเมริกา เมื่อจบกลับมาบุญเสริมก็กลับมาร่วมงานกับผมอีกครั้งหนึ่งที่กองวิเคราะห์และวิจัย และความสามารถในงานของบุญเสริมก็แสดงเด่นชัดขึ้นจนเป็นที่รับรองยกย่องจากทุก ๆ คนในกองวิเคราะห์และวิจัย และกรมทางหลวงว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านออกแบบและควบคุมงานผิวทางแอสฟัลท์ แม้แต่นายช่างชาวต่างประเทศก็ต้องเรียกหาบุญเสริม สำหรับท่านผู้ไม่ได้อยู่ในวงการนี้โปรดได้รับทราบว่า ผิวทางชนิดแอสฟัลท์ที่ท่านขับรถวิ่งอยู่นั้น

แทบทั้งหมดได้ออกแบบและอยู่ในการควบคุมของบุญเสริม ความสุขสบายที่ท่านได้รับนั้นท่านเป็นหนี้แก่บุคคลผู้นี้ซึ่งทุ่มเทชีวิตจิตใจให้แก่เทคนิคในด้านนี้

แต่บัดนี้คนบ้า ขาดสติ ไร้ความรับผิดชอบ ได้มาพรากผู้อำนวยความสะดวกสบายให้แก่เขาไปจากเรา ทำให้ราชการต้องขาดผู้เชี่ยวชาญซึ่งใช้เวลาตลอดชีวิตในราชการเพื่อความก้าวหน้าของวิชาการ เราจะต้องใช้เวลาอีกนานที่จะหาคนเช่น บุญเสริม

สำหรับผม บุญเสริมเป็นน้องชายที่ดี เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจมีความเชื่อมั่นในตัวเอง สนุกสนานในยามที่เรารื่นเริงกัน ทำให้เราได้หัวเราะเมื่อบุญเสริมเริ่มร้องเพลง ผมขาดน้องชายที่จะปรึกษา ผมคงไม่ได้ยินอีกแล้วว่า **"พี่นิพนธ์ ผิวแอสฟัลท์ตอนนี้เสียเพราะ......" "พี่นิพนธ์ ผิวแบบนี้เราต้อง..." และพี่นิพนธ์ ๆ ๆ ๆ...** *เราเคยเขียนบทความทางวิชาการเผยแพร่ในการประชุมทั้งในและนอกประเทศด้วยกัน บทความสุดท้าย* "The Evaluation

on Highway Pavement and Asphalt Surfaces" *จะเตือนใจให้ผมระลึกถึงน้องชายคนนี้ตลอดไป*

ขอให้ผลบุญที่บุญเสริมได้กระทำไว้ให้เราชาตินี้ จงได้ดลบรรดาลให้วิญญาณของบุญเสริมจงประสพแด่ความสุขทุกชาติทุกภพด้วยเทอด

นิพนธ์ รณะนันทน์

รองอธิบดีฝ่ายวิชาการกรมทางหลวง

อาลัย บุญเสริม

เพื่อน ๆ กองวิเคราะห์และวิจัย มีความเสียใจและอาลัยยิ่ง ที่บุญเสริมได้จากเราไปอย่างกระทันหัน จนกระทั่งบัดนี้เรายังไม่เชื่อว่าบุญเสริมได้จากไปจริง ยังคงคิดว่าบุญเสริมเพียงแต่ไปตรวจงานต่างจังหวัดอย่างที่เคยเป็นมาเท่านั้น เพราะตามปรกติเรามักจะร่วมพูดคุยและถกเถียงปัญหากันอยู่ทุกวัน

บุญเสริมเป็นผู้ที่ปฏิบัติตัวเสมอต้นเสมอปลาย มีความเอื้อเฟื้อ จริงใจ ซื่อสัตย์สุจริต และเป็นกันเองแก่พวกเราทุกคน เสียงหัวเราะและการพูดคุยของบุญเสริมทำให้พวกเรารื่นเริง สนุกสนาน คลายความเคร่งเครียด และมีความสุข นอกจากนั้น บุญเสริมยังคอยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ทุกคนเสมอ ๆ ในการออกตรวจงานสนามโดยเฉพาะในแดนผู้ก่อการร้าย ถึงแม้เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นนั้นจะห้ามไม่ให้เข้าไปเนื่องจากเกรงจะได้รับอันตราย แต่บุญเสริมก็จะต้องเข้าไปทุกครั้ง ด้วยความเป็นห่วงและรับผิดชอบต่องาน

เมื่อเราสูญเสียบุญเสริม เรามีความรู้สึกว่าเราขาดเพื่อนร่วมงานใกล้ชิดรักใคร่กันเหมือนพี่น้อง ไม่เพียงแต่เสียเพื่อนที่รักของทุกคนไปเท่านั้น ยังสูญเสียนักวิชาการฝีมือเยี่ยมที่สุดคนหนึ่ง โดยเฉพาะในงานด้านออกแบบและควบคุมผิวทางแอสฟัลท์ไป เป็นการยากยิ่งที่จะหาผู้อื่นมาแทนบุญเสริมได้

ในวาระสุดท้าย แห่งการพระราชทานเพลิงศพนี้ ขออำนาจแห่งความดีงามที่ คุณบุญเสริม รุ่งเรืองธรรม ได้ปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นจนวาระสุดท้าย จงเป็นประทีปนำดวงวิญญาณ ของคุณบุญเสริมไปสู่สุขติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

เพื่อน ๆ กองวิเคราะห์และวิจัย

พี่เปี๊ยกจ๋า

อ้อยอยากคิดว่ามันเป็นเพียงความฝันเท่านั้น อ้อยยังตั้งสติไม่ได้เลยว่า พี่เปี๊ยกจากอ้อยและลูกโอม ลูกแอไปจริง ๆ พี่เปี๊ยกยังล้อลูกเล่นอยู่ พริบตาเดียวเท่านั้น ลูกก็ขาดพ่อ พี่เปี๊ยกเป็นสามีที่ดีที่สุด และเป็นพ่อที่ดีของลูก ๆ ความรู้สึกตอนนี้เต็มตื้นขึ้นมาจนอ้อยสุดจะเขียนอะไรต่อไปได้แล้ว ได้แต่ขอภาวนาว่า ถ้าภพหน้ามีจริงขอให้เราสี่คน พ่อแม่ลูก ๆ จงได้อยู่ร่วมกันอีกตลอดไป

รักและอาลัยเหลือเกิน

อ้อย – โอม – แอ

ด.ญ. สริษา ตัณสถิตย์

ชาตะ ๒๖ ส.ค. ๒๕๑๗

มรณะ ๒๖ ม.ค. ๒๕๒๓

คำไว้อาลัย

สริษา ตัณสถิตย์

น้องอุ๊กของแม่

น้องอุ๊กขา ทุกสิ่งทุกอย่างมันรวดเร็ว และไม่ได้คาดฝันมาก่อนเลย แม่เขียนอะไรไม่ถูก อธิบายความรู้สึกไม่ถูก คุณพ่อไปศึกษาต่อต่างประเทศได้ไม่ถึง ๓ เดือน ทิ้งลูก ๆ ทั้ง ๓ คนไว้ให้แม่ดูแล ซึ่งคุณพ่อมีความมั่นใจในแม่ว่าเลี้ยงลูก ๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะแม่เลี้ยงของแม่มาเองทุก ๆ คน คุณพ่อไปใหม่ ๆ แม่ลูกก็เหงาว้าเหว่ พอวันที่ ๒๖ ม.ค. ๒๓ เวลาเย็นคุณแม่ก็ถูกน้องอุ๊กทิ้งแม่และน้องอีก ๒ คนไว้ อุ๊กขา อุ๊กเกิดมาให้แม่เชยชมเพียงเท่านี้หรือลูก พ่อและแม่มีลูกสาวเพียงคนเดียวเท่านั้น เป็นทั้งแก้วตา และดวงใจ ลูกยังไร้เดียงสาต่อการทำบาปทั้งปวง แต่เพราะเหตุใดลูกถึงพบชะตากรรมอย่างนี้ อุ๊กขาจากแม่และพ่อไปแล้ว แม่ขอให้ดวงวิญญาณบริสุทธิ์ของลูกมีความสงบสุข อย่าเป็นกังวลในสิ่งใด ทุกสิ่งทุกอย่างที่ลูกเคยรักเคยชอบแม่จะส่งอุทิศส่วนกุศลไปให้ ขอให้ลูกรักของแม่เป็นสุขในภพใหม่เถิดลูกรัก

จากแม่ปุ๊กของลูกจ๊ะ

กรรมของมนุษย์

ก่อนอื่นต้องทราบว่า เรื่องกรรมของมนุษย์นี้นั้น ย่อมเป็นปัญหาใหญ่ ผู้คนทั้งหลาย มักให้มีอันเป็นเกิดความสงสัยกันอยู่เนืองว่า ๆ ว่า "เอ! คนเรานี่ก็เป็นคนเหมือนกัน แต่ว่าทำไมไม่เหมือนกันเล่าหนา บางคนเป็นคนดี บางคนเป็นคนชั่ว บางคนเป็นคนสูง บางคนเป็นคนต่ำ บางคนรุ่มรวย บางคนยากจน บางคนมีปัญญา บางคนเป็นคนบ้า บางคนเป็นคนดี เพราะเหตุดังฤๅ มนุษย์จึงแตกต่างกันออกไปดังนี้" คำตอบปัญหานี้ก็คือ

"กรรม! กรรมที่มนุษย์ทั้งหลายได้เคยกระทำไว้นั่นเองเป็นสิ่งแบ่งให้คนทั้งปวงได้แตกต่างกันออกไปดังนั้นเพราะสัตว์ทั้งหลาย มีกรรมเป็นของตนเป็นทายาทแห่งกรรม กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้เลวและประณีตได้ อย่าได้สงสัยอะไรเลย"

เพื่อจะเฉลยเรื่องนี้ให้แจ่มแจ้ง จึงขอให้ท่านผู้มีปัญญาซึ่งได้อุตส่าห์ติดตามมาเป็นเวลานานน่าเห็นใจอยู่แล้ว จงยัง

ใจของตนให้ผ่องแผ้วขึ้นอีก แล้วอุตสาหะฟังพระบาลี ซึ่งปรากฏมีมาในจูฬกัมมวิภังคสูตร โดยเคารพและมนสิการดังต่อไปนี้

สมัยหนึ่ง สมเด็จพระมิ่งมงกุฎศรีศากยมุนีโคดมบรมครูเจ้าแห่งเราท่านทั้งหลายประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี เขตสาวัตถีมหานคร เพื่อทรงบำเพ็ญพุทธกิจสั่งสอนเวไนยสัตว์ให้พ้นจากทุกข์ภัยในวัฏสงสาร ในกาลครั้งนั้น มีมาณพผู้หนึ่งนามว่าสุภมาณพ โตเทยยบุตร ได้รีบรุดเข้าไปเฝ้าสมเด็จพระพุทธองค์เจ้าจนถึงที่ประทับแล้ว กราบทูลถามความสงสัยอันปรากฏมีในดวงใจแห่งตนมานานนักหนาว่า

"ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ! อะไรหนอเป็นเหตุ อะไรหนอเป็นปัจจัย ให้พวกมนุษย์ที่เกิดเป็นมนุษย์อยู่ ปรากฏความเลวและความประณีต คือ

๑. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีอายุสั้น
๒. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีอายุยืน
๓. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีโรคมาก
๔. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีโรคน้อย

๕. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีผิวพรรณทราม
๖. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีผิวพรรณงาม
๗. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีศักดาน้อย
๘. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีศักดาใหญ่
๙. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีโภคะน้อย
๑๐. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีโภคะมาก
๑๑. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่าเกิดในตระกูลต่ำ
๑๒. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่าเกิดในตระกูลสูง
๑๓. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีปัญญาทราม
๑๔. มนุษย์ทั้งหลายย่อมปรากฏว่ามีปัญญาดี

ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ ! อะไรหนอเป็นเหตุ อะไรหนอเป็นปัจจัย ให้พวกมนุษย์ที่เกิดเป็นมนุษย์อยู่ ปรากฏความเลวและประณีตได้เช่นนี้ พระเจ้าข้า"

สมเด็จพระศาสดาบรมโลกุตมาจารย์ ได้ทรงมีพระพุทธฎีกาบรรหารว่า

"ดูกรมาณพ ! สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน เป็นทายาทแห่งกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้เลวและประณีตได้"

"ข้าพระองค์ ย่อมไม่ทราบเนื้อความโดยพิสดาร แห่งอุเทศที่พระโคดมผู้เจริญตรัสโดยย่อ มิได้จำแนกเนื้อความโดยพิสดารนี้ได้ ขอพระโคดมผู้เจริญได้โปรดแสดงธรรมแก่ข้าพระองค์ โดยประการที่ข้าพระองค์จะพึงทราบเนื้อความแห่งอุเทศนี้โดยพิสดารได้เถิด พระเจ้าข้า" สุภมาณพทูลอาราธนา

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงตรัสว่า "ดูกรมาณพ ! ถ้าอย่างนั้น ท่านจงฟัง จงตั้งใจให้ดี เราจะกล่าวต่อไปให้ฟัง" เมื่อเขาทูลรับที่จะสดับด้วยดีแล้ว องค์สมเด็จพระประทีปแก้วจึงทรงมีพระพุทธฎีกาบรรหารว่า

ปฏิปทาให้มีอายุสั้น

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตามสตรีก็ตาม เป็นคนทำชีวิตสัตว์ให้ตกล่วง เป็นคนเหี้ยมโหด

มีมือเปื้อนเลือด หมกมุ่นในการประหัตประหาร ไม่เอ็นดูในเหล่าสัตว์มีชีวิต ครั้นเขาตายไป ย่อมจักเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้หากเขาตายไป ไม่เข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง เขาจะเป็นคนมีอายุสั้น

ดูกรมาณพ ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีอายุสั้นนี้ คือเป็นผู้ทำชีวิตสัตว์ให้ตกล่วง เป็นคนเหี้ยมโหด มีมือเปื้อนเลือด หมกมุ่นในการประหัตประหาร ไม่เอ็นดูในเหล่าสัตว์มีชีวิต

ปฏิปทาให้มีอายุยืน

ดูกรมาณพ! ส่วนว่าบุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม ละปาณาติบาตแล้ว เป็นผู้เว้นขาดจากปาณาติบาต วางอาญา วางศัสตรา มีความละอาย มีความเอ็นดู อนุเคราะห์ด้วยความเกื้อกูลในสรรพสัตว์และภูตอยู่ ครั้นเขาตายไป ย่อมจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขา

ตายไปไม่เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง เขาจะเป็นคนมีอายุยืน

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีอายุยืนดังนี้ คือละปาณาติบาตแล้ว เป็นผู้เว้นขาดจากปาณาติบาต วางอาชญา วางศัสตรา มีความละอาย มีความเอ็นดู อนุเคราะห์ด้วยความเกื้อกูลในสรรพสัตว์และภูตอยู่

ปฏิปทาให้มีโรคมาก

ดูกรมาณพ บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม เป็นผู้มีปกติเบียดเบียนสัตว์ ด้วยฝ่ามือหรือด้วยก้อนดิน หรือด้วยท่อนไม้ หรือด้วยศัสตรา ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้น อันเขาได้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ เขาตายไป ไม่เข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีโรคมาก

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโรคมากดังนี้ คือ เป็นผู้มีปกติเบียดเบียนสัตว์ ด้วยฝ่ามือ หรือด้วยก้อนดิน หรือด้วยท่อนไม้ หรือด้วยศัสตรา

ปฏิปทาให้มีโรคน้อย

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม เป็นผู้มีปกติไม่เบียดเบียนสัตว์ ด้วยฝ่ามือ หรือด้วยก้อนดิน หรือด้วยท่อนไม้ หรือด้วยศัสตรา ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะกรรมนั้นอันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไป เมื่อไม่เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง เขาจะเป็นคนมีโรคน้อย

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโรคน้อยดังนี้ คือเป็นผู้มีปกติไม่เบียดเบียนสัตว์ ด้วยฝ่ามือ หรือด้วยก้อนดิน หรือด้วยท่อนไม้ หรือด้วยศัสตรา

ปฏิปทาให้มีผิวพรรณทราม

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม เป็นคนมักโกรธ มากไปด้วยความแค้นเคือง ถูกเขาว่าเล็กน้อยก็ขัดใจ โกรธเคือง พยาบาทมาดร้าย ทำความโกรธ ความร้าย และความขึ้งเคียดให้ปรากฏ ครั้นเขาตาย

ไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้นอันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไป เมื่อไม่เข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีผิวพรรณทราม

ดูกรมาณพ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีผิวพรรณทรามดังนี้ คือเป็นคนมักโกรธ มากไปด้วยความแค้นเคือง ถูกเขาว่าเล็กน้อยก็ขัดใจ โกรธเคือง พยาบาทมาดร้าย ทำความโกรธความร้าย และความขึ้งเคียดให้ปรากฏ

ปฏิปทาให้เป็นคนน่าเลื่อมใส

ดูกรมาณพ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม เป็นคนไม่โกรธ ไม่มากไปด้วยความแค้นเคือง ถูกเขาว่ามากก็ไม่ขัดใจ ไม่โกรธเคือง ไม่พยาบาทไม่มาดร้าย ไม่ทำความโกรธ ความร้าย และความขึ้งเคียดให้ปรากฏ ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หาก

เขาตายไป เมื่อไม่ถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนน่าเลื่อมใส

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อความเป็นผู้น่าเลื่อมใส ดังนี้ คือเป็นคนไม่มักโกรธ ไม่มากไปด้วยความแค้นเคือง ถูกเขาว่ามาก ๆ ก็ไม่ขัดใจ ไม่โกรธเคือง ไม่พยาบาท ไม่มาดร้าย ไม่ทำความโกรธ ความร้าย ความขึ้งเคียดให้ปรากฏ

ปฏิปทาให้เป็นคนมีศักดาน้อย

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม มีใจริษยา ย่อมริษยามุ่งร้าย ผูกใจริษยาในลาภ สักการะ ความเคารพ ความนับถือ การไหว้ และการบูชาของคนอื่น ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไปไม่เข้าถึง อบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีศักดาน้อย

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อเป็นคนมีศักดาน้อย ดังนี้ คือมีใจริษยาย่อมริษยามุ่งร้าย ผูกใจริษยาในลาภ

สักการะ ความเคาาพ ความนับถือ การไหว้และการบูชา ของคนอื่น

ปฏิปทาให้มีศักดามาก

ดูกรมาณพ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม เป็นผู้มีใจไม่ริษยา ย่อมไม่ริษยา ไม่มุ่งร้าย ไม่ผูกใจริษยาในลาภสักการะ ความเคารพ ความนับถือ การไหว้และการบูชาของคนอื่น ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะกรรมนั้นอันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไป ไม่เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลังจะเป็นคนมีศักดามาก

ดูกรมาณพ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อเป็นคนมีศักดามาก ดังนี้ คือมีใจไม่ริษยา ย่อมไม่ริษยา ไม่มุ่งร้าย ไม่ผูกใจริษยาในลาภสักการะ ความเคารพ ความนับถือ การไหว้และการบูชาของคนอื่น

ปฏิปทาให้มีโภคะน้อย

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม ย่อมเป็นผู้ไม่ให้ข้าวน้ำ ผ้าผ่อน ยวดยาน ดอกไม้ ของหอม เครื่องลูบไล้ ที่นอน ที่นั่งที่อาศัย เครื่องตามประทีป แก่สมณะหรือพราหมณ์ ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไป ไม่เข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีโภคะน้อย

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโภคะน้อยดังนี้ คือ ไม่ให้ข้าวน้ำ ผ้าผ่อน ยวดยาน ดอกไม้ ของหอม เครื่องลูบไล้ ที่นอนที่นั่งที่อาศัย เครื่องตามประทีปแก่สมณะหรือพราหมณ์

ปฏิปทาให้มีโภคะมาก

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม ย่อมเป็นผู้ให้ข้าวน้ำ ผ้าผ่อน ยวดยาน ดอกไม้ ของหอม เครื่องลูบไล้ ที่นอนที่นั่ง ที่อยู่อาศัย เครื่องตาม

ประทีป แก่สมณะหรือพราหมณ์ ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไปไม่เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีโภคะมาก

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโภคะมากดังนี้ คือ ให้ข้าวน้ำ ผ้าผ่อน ยวดยาน ดอกไม้ ของหอม เครื่องลูบไล้ ที่นอนที่นั่งที่อาศัย เครื่องตามประทีปแก่สมณะหรือพราหมณ์

ปฏิปทาให้เกิดในตระกูลต่ำ

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม เป็นคนกระด้าง ย่อมไม่กราบไหว้คนที่ควรกราบไหว้ ไม่ลุกรับคนที่ควรลุกรับ ไม่ให้อาสนะแก่คนที่ควรให้อาสนะ ไม่ให้ทางแก่คนที่ควรให้ทาง ไม่สักการะ ไม่เคารพคนที่ควรเคารพ ไม่นับถือคนที่ควรนับถือ ไม่บูชาคนที่ควรบูชา ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อม หากเขาตายไป

ไม่ไปเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนเกิดในตระกูลต่ำ

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อเกิดในตระกูลต่ำดังนี้ คือ เป็นคนกระด้าง เย่อหยิ่ง ย่อมไม่กราบไหว้คนที่ควรกราบไหว้ ไม่ลุกรับคนที่ควรลุกรับ ไม่ให้อาสนะคนที่ควรให้อาสนะ ไม่ให้ทางแก่คนที่ควรให้ทาง ไม่สักการะแก่คนที่ควรสักการะ ไม่เคารพแก่คนที่ควรเคารพ ไม่นับถือคนที่ควรนับถือ ไม่บูชาคนที่ควรบูชา

ปฏิปทาให้เกิดในตระกูลสูง

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม เป็นคนไม่กระด้าง ไม่เย่อหยิ่ง ย่อมกราบไหว้คนที่ควรกราบไหว้ ลุกรับคนที่ควรลุกรับ ให้อาสนะแก่คนที่ควรให้อาสนะ ให้ทางแก่คนที่ควรให้ทาง สักการะแก่คนที่ควรสักการะ เคารพคนที่ควรเคารพ บูชาคนที่ควรบูชา ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขา

ตายไป ไม่เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนเกิดในตระกูลสูง

ดูกรมาณพ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อความเป็นผู้มีตระกูลสูง ดังนี้ คือเป็นคนไม่กระด้าง ไม่เย่อหยิ่ง ย่อมกราบไหว้คนที่ควรกราบไหว้ ลุกรับคนที่ควรลุกรับ ให้อาสนะแก่คนที่สมควรแก่อาสนะ ให้ทางแก่คนที่ควรให้ทาง สักการะแก่คนที่ควรสักการะ นับถือคนที่ควรนับถือ บูชาคนที่ควรบูชา

ปฏิปทาให้มีปัญญาทราม

ดูกรมาณพ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม ย่อมเป็นผู้ไม่เข้าไปถามสมณะพราหมณ์ แล้วสอบถามว่า

อะไรเป็นกุศล
อะไรเป็นอกุศล
อะไรมีโทษ
อะไรไม่มีโทษ
อะไรควรเสพ
อะไรไม่ควรเสพ

อะไรเมื่อทำแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อทุกข์สิ้นกาลนาน

อะไรเมื่อทำแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อสุขสิ้นกาลนาน

ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะกรรมนั้น อันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไป ไม่เข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีปัญญาทราม

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อคนมีปัญญาทรามดังนี้ คือเป็นผู้ไม่เข้าไปหาสมณะหรือพราหมณ์แล้วสอบถามว่า "อะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล อะไรมีโทษ อะไรไม่มีโทษ อะไรควรเสพ อะไรไม่ควรเสพ อะไรเมื่อทำแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์สิ้นกาลนาน อะไร เมื่อทำแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อสุขสิ้นกาลนาน ดังนี้

ปฏิปทาให้มีปัญญามาก

ดูกรมาณพ ! บุคคลบางคนในโลกนี้ จะเป็นบุรุษก็ตาม สตรีก็ตาม ย่อนเป็นผู้เข้าไปหาสมณะหรือพราหมณ์แล้ว สอบถามว่า

อะไรเป็นกุศล

อะไรเป็นอกุศล

อะไรมีโทษ

อะไรไม่มีโทษ

อะไรควรเสพ

อะไรไม่ควรเสพ

อะไร เมื่อทำแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อทุกข์สิ้นกาลนาน

อะไร เมื่อทำแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อสุขสิ้นกาลนาน

ครั้นเขาตายไปแล้ว ย่อมจักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะกรรมนั้นอันเขาให้พรั่งพร้อมสมาทานไว้อย่างนี้ หากเขาตายไป ไม่เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ถ้ามาเกิดเป็นมนุษย์เกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง จะเป็นคนมีปัญญามาก

ดูกรมาณพ ! ปฏิปทาเป็นไปเพื่อความเป็นผู้มีปัญญามากดังนี้ คือเป็นผู้เข้าไปหาสมณะหรือพราหมณ์แล้วสอบถามว่า อะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล อะไรมีโทษ อะไรไม่มีโทษ อะไรควรเสพ อะไรไม่ควรเสพ อะไรเมื่อทำแล้วยอมเป็นไปเพื่อไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อทุกข์สิ้นกาลนาน อะไรเมื่อทำแล้วย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อสุขสิ้นกาลนาน

สมเด็จพระชินสีห์สัมมาสัมพุทธเจ้า ครั้นทรงมีพระพุทธฎีกาตรัสอรรถาธิบายถึงเหตุที่ทำให้มนุษย์มีความเลวและความประณีต แตกต่างกันดังนี้แล้ว จึงทรงบรรยายโดยสรุปอีกว่า

ดูกรมาณพ !

๑. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีอายุสั้น ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีอายุสั้น

๒. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีอายุยืน ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีอายุยืน

๓. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโรคมาก ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีโรคมาก

๔. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโรคน้อย ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีโรคน้อย

๕. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีผิวพรรณทราม ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีผิวพรรณทราม

๖. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อเป็นผู้น่าเลื่อมใส ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนน่าเลื่อมใส

๗. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีศักดาน้อย ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีศักดาน้อย

๘. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีศักดามาก ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีศักดามาก

๙. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโภคะน้อย ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีโภคะน้อย

๑๐. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีโภคะมาก ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีโภคะมาก

๑๑. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อเกิดในตระกูลต่ำ ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนเกิดในตระกูลต่ำ

๑๒. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อเกิดในตระกูลสูง ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนเกิดในตระกูลสูง

๑๓. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีปัญญาทราม ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีปัญญาทราม

๑๔. ปฏิปทาเป็นไปเพื่อมีปัญญามาก ย่อมนำเข้าไปสู่ความเป็นคนมีปัญญามาก

ดูกรมาณพ! สัตว์ทั้งหลาย มีกรรมเป็นของตน เป็นทายาทแห่งกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้เลวและประณีตด้วยประการฉะนี้แล

เมื่อสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสอรรถคดีธรรมโดยพิสดารเช่นนี้แล้ว สุภมาณพ โตเทยยบุตร ผู้มากราบทูลถามปัญหา ก็เกิดความสว่างแจ่มแจ้ง ไม่มีความสงสัยในดวงใจ แล้วเขาได้กราบทูลสมเด็จพระพุทธองค์ ด้วยความเลื่อมใสเป็นนักหนาว่า

"แจ่มแจ้งแล้วพระเจ้าข้า! ไพเราะนักพระเจ้าข้า! ข้าแต่ท่านพระโคดมผู้เจริญ พระองค์ทรงประกาศธรรมโดยปริยายมิใช่น้อย เปรียบเหมือนหงายของที่คว่ำ หรือเปิดของที่ปิด หรือบอกทางแก่คนหลงทาง หรือตามประทีปในที่มืดด้วย หวังว่า "ผู้มีตาดี จักเห็นรูปได้" ฉะนั้น ข้าพระองค์นี้

ขอถึงท่านพระโคดมผู้เจริญ กับทั้งพระธรรม และพระภิกษุสงฆ์ว่าเป็นสรณะ ขอท่านพระโคดมผู้เจริญ จงทรงจำข้าพระองค์ว่าเป็นอุบาสกผู้ถึงสรณะตลอดชีวิตตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป"

เขากราบทูลสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดังนี้แล้ว ก็ถวายอภิวาททำประทักษิณกลับไปยังเคหสถานแห่งตน

พระบาลีที่อัญเชิญเอามาตั้งไว้แล้วนี้ ย่อมจักชี้ให้เห็นว่า การที่มนุษย์ทั้งหลายจักมีสภาพแตกต่างกันโดยฐานะตระกูลที่เกิดมาและชีวิตความเป็นอยู่ ในมนุษย์ภูมินี้ นั้นก็เป็นเพราะกรรมของมนุษย์ คือมนุษย์ใดเคยทำกรรมอันเป็นปฏิปทาให้เกิดเป็นมนุษย์เช่นใด มนุษย์นั้นก็ย่อมจักต้องเกิดเป็นมนุษย์ ตามประเภทแห่งมนุษย์นั้น ๆ ตามนัยแห่งพระบาลี ที่องค์สมเด็จพระชินสีห์ตรัสเอาไว้

ได้พรรณนาถึงประเภทแห่งมนุษย์ และกรรมของมนุษย์มาก็นับว่าพอสมควรแล้ว ต่อจากนี้ไปจักได้กล่าวถึงปฏิปทาที่เป็นเหตุให้ได้มีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญแห่งการกล่าวถึงมนุสสภูมิปฏิปทานี้สืบต่อไป

ปฏิปทาให้มาเกิดเป็นมนุษย์

ก่อนที่มนุษย์ทั้งหลาย จักได้มีโอกาสกลับมาเกิดเป็นมนุษย์เป็นคนในมนุษยภูมินี้อีกนั้นมิใช่ว่าอยู่ ๆ แล้ว พอตายไปก็กลับมาเกิดเป็นคนได้อีกอย่างง่าย ๆ ตามความเข้าใจของคนที่ด่วนคิดสรุปความเอาเองนั้นหามิได้ โดยที่แท้ การที่มนุษย์ทั้งหลาย จักกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก หลังจากที่ตนได้ล้มหายตายจากมนุษยโลกนี้แล้ว ก็เพราะมีเหตุมีปัจจัย ก็เหตุปัจจัยหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ปฏิปทาอันยังสัตว์ให้ได้มีโอกาสมาเกิดเป็นมนุษย์นี้ ก็คือมนุษยธรรม ธรรมของมนุษย์หรือธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ อะไรเล่าที่เรียกว่ามนุษยธรรม ที่เรียกว่ามนุษยธรรมนั้น ก็ได้แก่เบญจศีลหรือปัญจสิกขาบท ซึ่งมีปรากฏในสังคีติสูตร

๑. ปาณาติปาตา เวรมณี
เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการฆ่าสัตว์

๒. อทินนาทานา เวรมณี
เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการลักทรัพย์

๓. กาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี
เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการประพฤติผิดในกาม

๔. มุสาวาทา เวรมณี

เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการพูดเท็จ

๕. สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี

เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการดื่มน้ำเมา คือสุรา และเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

เบญจศีลหรือศีล ๕ สิกขาบทนี้แล คือมนุษยธรรม หรือธรรมของมนุษย์ ผู้ที่จะมาเกิดเป็นมนุษย์ได้ ก็ต้องอาศัยมนุษยธรรมนี้เป็นเครื่องเสกสรรปั้นแต่งเป็นประการสำคัญ เพราะฉะนั้น ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ ถ้าหากว่ามนุษย์คนใดไม่มีมนุษยธรรมประจำจิตก็อย่าคิดอย่าหวังเลยว่า เขาตายไปแล้ว จักได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ก็จะมาเป็นมนุษย์ได้อย่างไรอีกเล่า เพราะเขาไม่มีธรรมที่จะเป็นเหตุนำให้มาเกิดเป็นมนุษย์เสียแล้ว ต้องไปเป็นสัตว์ในภูมิอื่น ซึ่งเป็นภูมิเป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพจิตของเขา ตรงกันข้ามคือหากว่ามนุษย์คนใดไม่ว่าชาติไหน ภาษาไหน ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เป็นผู้มีมนุษยธรรมประจำจิต ตั้งตนอยู่ในปัญจศีลเป็นนิตย์ ดำเนินชีวิตของตนไปตามวิถีแห่งเบญจศีลอย่างนี้

ก็เท่ากับว่า มนุษย์ผู้นั้น กำลังนำชีวิตตนเดินไปตามปฏิปทาทางที่จะได้กลับมาเป็นมนุษย์แล้ว

ทางมาสู่มนุษยโลก

เมื่อบุคคลผู้มีศีลธรรมประจำตน ตั้งมั่นอยู่ในมนุษยธรรม ซึ่งเป็นการนำตนเดินไปตามปฏิปทาทางมาสู่โลกมนุษย์นี้แล้ว ในขณะที่จะขาดใจจากมนุษย์ในชาตินี้และจักมีโอกาสกลับมาเกิดเป็นมนุษย์ในชาติต่อไปนั้น ย่อมจักมีเหตุการณ์อันแสดงว่าตนจักได้มาเกิดเป็นคนเป็นมนุษย์อีกแน่ ๆ ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน ในมรณาสันนวิถี คือวิถีจิตที่ใกล้จะตาย ก็เหตุการณ์เป็นเครื่องบอกล่วงหน้า ให้รู้ว่าจักได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกนั้น ได้แก่ "คตินิมิตตารมณ์" กล่าวคือคตินิมิตต่าง ๆ อันบ่งบอกถึงคติแห่งมนุษย์ ที่ตนจักกลับมาเกิดในบัดเดี๋ยวใจนั้น เช่น

ปรากฏในมโนทวารให้เห็นเป็นก้อนเนื้อเล็ก ๆ ในครรภ์มารดา

บางทีก็ให้เห็นครรภ์แห่งมารดาในอนาคต ซึ่งจะไปเกิดเป็นเขาในพริบตานั้น

บางทีก็ให้เห็นเป็นบ้านเป็นเรือน หรือสถานที่แห่งหนึ่งแห่งใดในมนุษยโลกนี้

บางทีก็ให้เห็นเป็นมนุษย์หญิงชายทั้งหลาย มีรูปร่างลักษณะเป็นมนุษย์ธรรมดาดังที่ตนเคยเห็นทุกเมื่อเชื่อวันนั้นเอง

กายเหล่านี้ มาปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนแจ่มใสในมโนทวารคือทางใจ จิตยึดหน่วงไว้เป็นอารมณ์ เมื่อดับจิตสิ้นใจตายลงไปในขณะนั้นแล้ว ก็น้อมนำให้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์ในมนุษยโลกเรานี้อีก แต่จะเป็นมนุษย์ชนิดใด คือจะเป็นมนุษย์ดี มนุษย์ชั่ว มนุษย์ตระกูลสูง มนุษย์ตระกูลปานกลาง หรือจะเป็นคนสันดานดำ สันดานดิบ สันดานขาวสันดานประเสริฐ มีประเภทแตกต่างกันไปอย่างไรนั้น นั้นก็สุดแต่กรรมที่เขาได้เคยสั่งสมเอาไว้แต่ปางก่อนจะย้อนมาให้ผล จึงเป็นอันว่า เมื่อคนตายผู้มีมนุษยธรรมนั้น เขาได้มีโอกาสกลับมาเกิดเป็นคนในมนุษยโลกนี้แล้วไซร้ ก็ย่อมถึงการกล่าวได้ว่า บัดนี้เขาผู้ดำรงมั่นในศีลธรรมมีจิตใจสมควรแก่การที่จะเป็นมนุษย์ เพราะประกอบด้วยมนุษยธรรมซึ่งเป็น

เครื่องนำชีวิตตนเดินทางไปตามปฏิปทาวิถีกลับมาสู่มนุษยภูมิ เขาได้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางแห่งสถานถิ่นที่ต้องถึง กล่าวคือมนุษยโลกนี้ อย่างเที่ยงแท้แล้ว

ขอสรุปความเพื่อให้จำได้ง่าย ๆ ไว้ในที่นี่ว่า มนุษย-ภูมินี้ สมเด็จพระชินสีห์สัมมาสัมพุทธเจ้าแห่งเราท่านทั้งหลาย ได้ทรงมีพระมหากรุณาตรัสเปรียบไว้ว่า เหมือนกับต้นไม้ ซึ่งเกิดในพื้นที่สม่ำเสมอเป็นอันดี มีใบอ่อนและใบแก่แน่นหนา มีร่มเงาน่ารื่นรมย์น่าพักผ่อนพอประมาณ เมื่อบุคคลผู้ใดใครผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นผู้มีศีลธรรมประจำใจ ประกอบด้วยมนุษยธรรมในขณะมีชีวิตอยู่ เขาผู้นั้น ย่อมเชื่อว่านำตนเดินไปตามปฏิปทาวิถีไปสู่ต้นไม้อันร่มรื่นมีใบดกครึ้ม คือมนุษยภูมินี้อย่างแน่นอน ทีนี้ ย้อนกลับมากล่าวถึงตัวเราเองนี่บ้าน เราท่านทั้งหลายซึ่งยังมีชีวิตอยู่ ในขณะนี้ ก็เท่ากับกำลังนั่งพักผ่อนอยู่ ภายใต้ร่มไม้ใบหนาคือมนุษยภูมิอย่างสง่าผ่าเผยแล้ว ถึงแม้ว่าจะได้รับความทุกข์บ้าง ความสุขบ้างปะปนกันไป ตามประสาคนอยู่ใต้ต้นไม้ ไม่มีเคหสถานบ้านเรือนหรือสมบัติพัสถานตามพระพุทธฎีกาที่ทรงอุปมาไว้

ก็ตาม ถึงกระนั้นก็ยังนับว่าประเสริฐกว่าสัตว์ในอบายภูมิเป็นไหน ๆ เพราะไม่ต้องถูกไฟไหม้เผาให้ได้รับทุกข์โทษอย่างแสนสาหัสเหมือนสัตว์ในนรก หรือไม่ต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ตลอดกาลเหมือนเปรตอสุรกายและดิรัจฉาน แต่เป็นที่น่าเสียใจที่จะกล่าวว่า เวลาที่เราจักพักผ่อนอยู่ใต้ต้นไม้อันร่มรื่นนี้ ยังมีอีกไม่นานเลย เพราะต่อไปข้างหน้ายังมีเวลาอีกไม่ช้านานเท่าไร เราทั้งหลายก็จักต้องตายจากต้นไม้ใหญ่ คือมนุษยภูมินี้ไปแล้วใช่ไหมเล่า

ในฐานะที่เราเกิดมาในชาตินี้ เป็นคนโชคดีเหลือหลาย เพราะเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระบวรพุทธศาสนา ได้รับทราบความจริงจากองค์พระบรมศาสดาจารย์ผู้ทรงไว้ซึ่งพระ-สัพพัญญุตญาณอันประเสริฐดังนี้แล้ว จึงน่าที่จะเร่งคิดเร่งตรองเสียแต่ในขณะนี้ว่า ก่อนที่เราจักสิ้นใจตายไปนี้ เราควรจะนำชีวิตไปตามวิถีปฏิปทาทางมาสู่มนุษยภูมิ ด้วยการสมาทานเบญจศีลอันเป็นมนุษยธรรม บำเพ็ญมนุษยธรรมเสียแต่บัดนี้ อย่ามัวโอ้เอ้รีรอสงสัยอยู่ด้วยความประมาท เมื่อถูกพญามัจจุราชมาดึงเอาชีวิตของเราไปก่อนที่จะบำเพ็ญ

มนุษยธรรมแล้ว เราก็จะแคล้วคลาด คือไม่มีโอกาสที่จะกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกอย่างแน่ ๆ และเมื่อถึงขั้นนี้แล้วย่อมไม่มีใครสามารถที่จะมาช่วยเหลือเราได้เลย เพราะมันเป็นเรื่องของเรา คือเป็นกรรมของเราเองโดยเฉพาะ พูดถึงเรื่องใครไม่สามารถจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวช่วยเหลือเกี่ยวข้องใครได้ในเมื่อตายไปแล้วนี้ ทำให้นึกถึงพระบาลีในภูมกสูตร ซึ่งใคร่จักยกมาให้ท่านทั้งหลายได้พิจารณา ดังต่อไปนี้

ภูมกสูตร

สมัยหนึ่ง สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแห่งเราท่านทั้งหลาย ประทับอยู่ ณ ปาวาริกอัมพวัน ใกล้เมืองนาฬันทา นายบ้านผู้หนึ่งซึ่งมีนามว่าอสิพันธกบุตรได้เข้าไปเฝ้าพระองค์เจ้าถึงที่ประทับ ครั้นถวายบังคมและนั่งอยู่ ณ ที่สมควรส่วนข้างหนึ่งแล้ว เขาได้กราบทูลถามปัญหาที่ตนสงสัยอยู่ในใจมานานนักหนาว่า

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ! พวกพราหมณ์ชาวปัจฉาภูมิมีคณโฑน้ำติดตัวประดับพวงมาลัยสาหร่าย อาบน้ำทุกเช้าทุก

เย็น บำเรอไฟ พวกพราหมณ์เหล่านั้น ประกาศตนว่ายังสัตว์ที่ตายทำกาละแล้วให้เป็นขึ้น แล้วให้รู้ชอบ ชวนให้ขึ้นสวรรค์ได้ ก็สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า ย่อมทรงสามารถที่จะกระทำให้สัตว์โลกทั้งหมด ซึ่งได้ตายไปแล้ว ให้เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ได้หรือไม่เล่า พระเจ้าข้า"

สมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ จึงมีพระพุทธฎีกาตรัสว่า

"ดูกรคามณี ! ถ้าเช่นนั้น เราจักย้อนถามท่านในกรณีนี้ก่อน ท่านจงพยากรณ์ไปตามแต่ท่านจะเห็นสมควรเถิด คือว่า มีบุรุษคนหนึ่งในโลกนี้ เขาเป็น คนฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ มากไปด้วยอภิชฌา มีจิตพยาบาท มีความเห็นผิด หมู่มหาชนมาประชุมแล้วพากันสวดวิงวอนสรรเสริญประนมมือเดินเวียนรอบผู้นั้นว่า

"ขอบุรุษผู้นี้ เมื่อตายไปจงเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์"

ท่านจะสำคัญความข้อนี้เป็นไฉน บุรุษนั้นเมื่อตายไปแล้ว จะพึงเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เพราะเหตุแห่งการสวด

วิงวอน เพราะเหตุแห่งการสรรเสริญ หรือเพราะเหตุแห่งการประณมมือเดินเวียนรอบ ดังนี้ได้หรือไม่”

“หามิได้ พระเจ้าข้า” คามณีนายบ้านอสิพันธกบุตรกราบบังคมทูล พระกรุณาตามความเห็นแห่งตน

สมเด็จพระทศพล จึงตรัสถามต่อไปว่า

“ดูกรคามณี ! เปรียบเหมือนบุรุษคนหนึ่ง โยนก้อนหินหนา ลงในห้วงน้ำลึก หมู่มหาชนพึงมาประชุม แล้วพากันสวดวิงวอนสรรเสริญ ประณมมือเดินเวียนรอบในที่นั้นว่า

“ท่านก้อนหิน ! ขอท่านจงโผล่ขึ้นเถิด ท่านก้อนหิน ! ขอท่านจงลอยขึ้นมาเถิด ท่านก้อนหิน ! ขอท่านจงขึ้นมาบนบกเถิด”

ท่านจะสำคัญความข้อนี้เป็นไฉน ก้อนหินนั้น พึงโผล่ขึ้น พึงลอยขึ้น หรือพึงขึ้นบนบก เพราะเหตุแห่งการสวดวิงวอน เพราะเหตุแห่งการสวดสรรเสริญ หรือเพราะเหตุแห่งการประณมมือเดินเวียนรอบ ดังนี้ได้บ้างหรือไม่เล่า”

"หามิได้ พระเจ้าข้า" เขากราบบังคมทูลแล้ว ก็มิได้กล่าวต่อไป ตั้งใจสดับอยู่ด้วยดี

สมเด็จพระชินสีห์สัมมาสัมพุทธเจ้า จึงตรัสอธิบายต่อไปว่า

"ดูกรคามณี ย่อมเป็นเช่นนั้นเหมือนกัน คือว่า มนุษย์คนใดฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ มากไปด้วยอภิชฌา มีจิตพยาบาท มีความเห็นผิด หมู่มหาชนพึงมาประชุม แล้วพากันสวดวิงวอนสรรเสริญ ประณมมือเดินเวียนรอบมนุษย์นั้นว่า

"ขอให้ผู้ตายไปแล้วนี้ จงเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์"

ดังนี้ก็จริง แต่ว่ามนุษย์นั้น เมื่อตายไปแล้ว ย่อมเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก"

ครั้นสมเด็จพระบรมโลกนารถสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสดังนี้แล้ว เมื่อทรงเห็นคามณีนายบ้านยังมีอาการดุษณีย์อยู่ พระองค์จึงทรงมีพระพุทธดำรัสต่อไปอีกว่า

ดูกรคามณี ! มีบุคคลผู้หนึ่งในโลกนี้ เป็นคนงดเว้นจากปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิจฉาจาร มุสาวาท

ปีสุณาวาจา สัมผัปปลาปะ ไม่มากไปด้วยอภิชฌา มีจิตไม่พยาบาท มีความเห็นชอบตามคลองธรรม หมู่มหาชนพึงมาประชุม แล้วพากันสวดวิงวอนสรรเสริญประณมมือเดินเวียนรอบบุคคลนั้นว่า

"ขอให้ผู้ที่ตายไปแล้วนี้ จงเข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก"

ท่านจะสำคัญความข้อนี้เป็นไฉน บุคคลนั้น เมื่อตายไปแล้ว จะพึงเข้าถึง อบาย ทุคติ วินิบาต นรก เพราะเหตุแห่งการสวดวิงวอน เพราะเหตุแห่งการสวดสรรเสริญ เพราะเหตุแห่งการประณมมือเดินเวียนรอบของหมู่มหาชนนั้นดังนี้ได้หรือไม่เล่า"

"หามิได้ พระเจ้าข้า" เขากราบทูลตามความเห็นแห่งตน

สมเด็จพระทศพล จึงตรัสถามต่อไปว่า

"ดูกรคามณี ! เปรียบเหมือนบุรุษคนหนึ่ง ซึ่งลงยังห้วงน้ำลึกแล้ว พึงทุบหม้อเนยใสหรือหม้อน้ำมัน ก้อนกรวดและก้อนหินที่มีอยู่ในหม้อนั้นพึงจมลง เนยใสหรือน้ำมันที่มีอยู่ในหม้อนั้น พึงลอยขึ้น หมู่มหาชนพึงมาประชุม แล้ว

พากันสวดวิงวอนสรรเสริญ ประณมมือเดินเวียนรอบในสถานที่นั้นว่า

"ท่านเนยใสและน้ำมัน! ขอท่านจงจมลงเถิด ท่านเนยใสและน้ำมัน! ขอท่านจงดำลงเถิด ท่านเนยใสและน้ำมัน! ขอท่านจงลงภายใต้เถิด"

ท่านจะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน เนยใสและน้ำมันนั้นพึงจมลง พึงดำลง พึงลงภายใต้ เพราะเหตุแห่งการสวดวิงวอน เพราะเหตุแห่งการสวดสรรเสริญหรือเพราะเหตุแห่งการประณมมือเดินเวียนรอบของหมู่ชนนั้น ดังนี้จะได้หรือไม่เล่า"

"หามิได้ พระเจ้าข้า" เขากราบบังคมทูลแล้ว ก็มิได้กล่าวต่อไป ตั้งใจสดับด้วยดี

สมเด็จพระชินสีห์สัมมาสัมพุทธเจ้า จึงตรัสอธิบายต่อไปว่า

"ดูกรคามณี! ย่อมเป็นไปเช่นนั้นเหมือนกัน คือว่าบุคคลใดงดเว้นจากปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิจฉาจาร มุสาวาท ปิสุณาวาจา ผรุสวาท สัมผัปปลาปะ ไม่เป็นผู้มากไปด้วยอภิชฌา มีจิตใจไม่พยาบาท เป็นผู้มีความเห็น

ชอบ หมู่มหาชนที่มาประชุมแล้วก็พากันสวดวิงวอนสรรเสริญประณมมือเดินเวียนรอบบุคคลนั้นว่า

"ขอให้ผู้ที่ตายไปแล้วนี้ จงเป็นผู้เข้าถึงอบาย ทุคติ วินิบาต นรก"

เช่นนี้ก็ตาม แต่ว่าบุคคลนั้น ตายไปแล้วเขาย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์โดยแท้แล ดังนี้

เมื่อสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสชี้แจงอย่างแจ่มแจ้งแก่เขาดังนี้แล้ว นายบ้านอสิพันธกบุตรนั้น ได้กราบบังคมทูลด้วยความเลื่อมใสในดวงใจว่า

"ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ! พระธรรมเทศนาของพระองค์แจ่มแจ้งนัก ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระธรรมเทศนาของพระองค์ไพเราะนัก"

กราบทูลสดุดีสมเด็จพระชินสีห์เจ้าฉะนี้แล้ว เขาก็มีใจผ่องแผ้วปฏิญาณตนเป็นอุบาสกผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะจนตลอดชีวิต ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ด้วยประการฉะนี้

จากใจความแห่งพระบาลีพุทธฎีกาที่ผ่านสายตามานี้ ท่านผู้มีปัญญาทั้งหลายก็คงจักเห็นได้แล้วว่า มนุษย์เราเมื่อตายไปแล้วนั้น ไม่มีใครสามารถที่จะช่วยเหลือใครให้ไปสู่

สรวงสวรรค์แดนสุขาวดี และไม่มีใครสามารถที่จะสาปแช่งใครให้ไปลงนรกตกลงไปในอบายภูมิได้ โดยนัยเดียวกันคือไม่มีใครสามารถที่จะบันดาลช่วยเหลือให้ใครกลับมาเกิดเป็นมนุษย์ได้อีก นอกจากกรรมที่ตนได้กระทำไว้ ฉะนั้นไซร้เมื่อเรามีประสงค์ จักได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์ในมนุษยโลกนี้อีกแล้ว ก็ควรที่จักดำเนินตามกระแสพระพุทธฎีกา โดยการหลบหลีกปฏิปทาแนวทางอันชั่วช้าเลวทรามต่าง ๆ นา ๆ แล้วยังจิตแห่งตนให้ผ่องแผ้วดำรงมั่นอยู่ในมนุษยธรรมอย่างไม่หวั่นไหว ก่อนที่เราจะขาดใจตายไปจากโลกนี้เสียดีกว่า เพราะมีพระพุทธฎีกาที่เราควรทราบไว้โดยตระหนักในที่นี้อีกว่า

ดูกรเธอผู้เห็นภัยในวัฏสงสารทั้งหลาย ! สัตว์ที่จุติตายจากโลกมนุษย์ไปแล้วจะกลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกนั้นมีประมาณน้อย โดยที่แท้ สัตว์ที่จุติตายจากมนุษย์ไปแล้วนั้นพากันไปเกิดในนรกในกำเนิดสัตว์เดียรัจฉานในเปรตวิสัย มีประมาณมากกว่า

และว่า

ดูกรเธอผู้เห็นภัย ในวัฏฏสงสารทั้งหลาย ! สัตว์ที่จุติตายจากมนุษย์ไปแล้วจะไปเกิดเป็นพวกเทวดานั้น มีประมาณน้อย โดยที่แท้ สัตว์ที่จุติตายจากมนุษย์ไปแล้วนั้น พากันไปเกิดในนรกในกำเนิดสัตว์เดียรัจฉานในเปรตวิสัย มีประมาณมากกว่า

พรรณาในมนุสสภูมิ พร้อมทั้งข้อปฏิบัติจะให้เข้าถึงภูมินั้น เห็นว่าพอสมควรแล้ว จึงขอยุติด้วยการฉะนี้

บทไหว้พระสวดมนต์สำหรับครอบครัว

เวลาค่ำหลังจากรับประทานอาหารแล้ว ระหว่างเวลา ๑๙.๐๐ น. – ๒๐.๐๐ น. ทุกคนในครอบครัวทั้งผู้ใหญ่ทั้งเด็กมาพร้อมกันที่หน้าที่บูชาของครอบครัวแล้ว ผู้เป็นหัวหน้านำจุดธูปเทียนบูชา แล้วเริ่มการไหว้พระสวดมนต์ต่อไป ดังนี้

๑. บทบูชาพระ

ชายนั่งคุกเข่าประนมมือ หญิงนั่งทับส้นเท้าประนมมือพร้อมกันกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย ดังนี้

อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง ปูเชมิ
อิมินา สักกาเรนะ ธัมมัง ปูเชมิ
อิมินา สักกาเรนะ สังฆัง ปูเชมิ
ข้าพเจ้าขอบูชาพระพุทธเจ้ากับทั้งพระธรรม
และพระสงฆ์ ด้วยเครื่องสักการะนี้

๒. บทกราบพระ

ทุกคนคงนั่งในท่าเดิม และหัวหน้านำกล่าวคำไหว้พระรัตนตรัยต่อไป ดังนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ

"ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระพุทธเจ้าผู้สิ้นกิเลส ตรัสรู้เองโดยชอบ และทรงสั่งสอนพระธรรม"

(กราบ ๑ ครั้ง)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ

"ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระธรรม อันพระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ดีแล้ว"

(กราบ ๑ ครั้ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ

"ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าผู้ปฏิบัติดีแล้ว"

(กราบ ๑ ครั้ง)

๓. บทสวดมนต์

เมื่อเสร็จสิ้นบทที่ ๒ คือการกราบพระแล้ว ทุกคนเปลี่ยนจากนั่งคุกเข่าหรือนั่งทับส้นเท้ามาเป็นนั่งพับเพียบเรียบร้อยแล้วเตรียมสวดมนต์ โดยสวดบทนโม ๓ จบก่อนดังต่อไปนี้

๓.๑ บทนโม

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

"ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าผู้สิ้นกิเลส ตรัสรู้เองโดยชอบ และทรงสั่งสอนพระธรรม"

๓.๒ บทสรณคมน์

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

"ข้าพเจ้าขอยึดพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ที่ชื่อว่า พระรัตนตรัย ว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึกตลอดชีวิต"

๓.๓ บทสรรเสริญพระพุทธคุณ

อิติปิโส ภะคะวา, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน, สุคะโต โลกะวิทู, อนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ, สัตถา เทวะมนุสสานัง, พุทโธ ภะคะวาติ

๓.๓.๑ บทระลึกพระพุทธคุณ

พระพุทธเจ้า ทรงรู้ดีรู้ชอบได้เอง ทรงบริสุทธิ์สิ้นเชิง ทรงสงสารสั่งสอนผู้อื่นให้รู้ดีรู้ชอบด้วย ข้าพเจ้าถึงพระพุทธเจ้า เป็นที่พึ่งตลอดชีวิต ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่งกว่า

๓.๔ บทสรรเสริญพระธรรมคุณ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก, อะกาลิโก, เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ

๓.๔.๑ บทระลึกพระธรรมคุณ

พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ย่อมคุ้มครองรักษาผู้ปฏิบัติตามไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว ข้าพเจ้าถึงพระธรรมเจ้าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่งกว่า

๓.๕ บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ, อัฏฐะปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญชะลีกะระณีโย, อนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

๓.๕.๑ บทระลึกพระสังฆคุณ

พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติควร ปฏิบัติชอบ เป็นพยานในพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ว่าปฏิบัติตามได้จริงและมีผล

ประเสริฐจริง ข้าพเจ้าถึงพระสงฆ์เจ้าเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่งกว่า

๓.๖ บทเทวธรรม

หิริโอตตัปปะสัมปันนา, สุกกะธัมมะสมาหิตา, สันโต, สัปปุริสา โลเก เทวะธัมมาติ วุจจะเร

๓.๖.๑ บทระลึกเทวธรรม

ข้าพเจ้าจักมีความละอายและความเกรงกลัวต่อความชั่ว
ข้าพเจ้าจักประพฤติมั่นคงอยู่ในกุศลธรรม
ข้าพเจ้าจักเป็นผู้มี กาย วาจา ใจ สงบเรียบร้อย

บทแผ่เมตตา

ทุกคนลดมือลงวางบนตักของตน ให้ฝ่ามือขวาทับฝ่ามือซ้าย ก้มหน้าลงเล็กน้อย แล้วสำรวมใจแผ่เมตตา ต่อไป ดังนี้

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพะยาปัชฌา โหนตุ จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อนีฆา โหนตุ จงเป็นสุข ๆ เถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

อธิบายวิธีปฏิบัติ

บทไหว้พระสวดมนต์นี้เป็นอย่างย่อเหมาะสำหรับใช้ในครอบครัว เมื่อหัวหน้าครอบครัวนำสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติสักระยะหนึ่งจะทำให้จำกันได้ทุกคน โดยเฉพาะเด็กจำได้เร็วกว่าผู้ใหญ่ และการนำเด็กไหว้พระสวดมนต์เป็นประจำได้นั้น เป็นวิธีการนำเด็กเข้าสู่ความดีในพระศาสนาในทางลัดรวดเร็วที่สุด เด็กจะว่าง่ายสอนง่ายมีสัมมาคารวะเว้นสิ่งควรเว้นประพฤติสิ่งควรประพฤติด้วยตัวเขาเอง และเมื่อเด็กจำได้และซาบซึ้งแล้วเขาจะนำไปปฏิบัติกับตัวเขาเองโดยเป็นปกตินิสัยประจำตัวของเขา

การปฏิบัติสำหรับบทที่ ๑ การบูชาพระใช้ในเมื่อมีที่บูชาพระแล้วมีดอกไม้และจุดธูปเทียนบูชา ให้หัวหน้านำว่า อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง ปูเชมิ แล้วทุกคนว่าตาม อย่างนี้เรื่อยไปจนถึงคำแปล

สำหรับบทที่ ๒ บทกราบพระ หัวหน้าก็นำว่าไปเป็นตอน ๆ รวมทั้งคำแปลด้วย เสร็จแล้วก็กราบจนครบ ก็เหมือนกับปฏิบัติในวัดและโรงเรียน เสร็จตอนนี้แล้วให้นั่งพับเพียบได้ (ถ้านั่งกับพื้น)

สำหรับที่ ๓ บทสวดมนต์ หัวหน้านำสวดนโมพร้อมคำแปล สวดสรณคมน์พร้อมคำแปล แล้วนำสวดบทสรรเสริญพระพุทธคุณพร้อมบทระลึกพุทธคุณแล้วกราบหน ๑ นำสวดบทสรรเสริญพระธรรมคุณพร้อมบทระลึกพระธรรมคุณแล้วกราบหน ๑ และสวดบทพระสงฆ์เสร็จแล้วกราบหน ๑ นำสวดบทเทวธรรมกับบทระลึกเสร็จแล้ว เป็นอันจบบทสวดมนต์

สำหรับบทที่ ๔ แผ่เมตตา ให้ลดมือที่ประนมอยู่นั้นลงวางบนตัก ฝ่ามือขวาทับฝ่ามือซ้าย และก้มหน้านิดแล้วสำรวมจิตแผ่เมตตาโดยสวดให้ลดเสียงเบากว่าที่สวดมาแล้ว

เมื่อสวดแผ่เมตตาจบแล้วให้กลับลุกขึ้นนั่งคุกเข่าหรือนั่งทับส้นเท้าอย่างเมื่อเริ่มต้นแล้วกราบเบญจางคประดิษฐ์พร้อมกัน ๓ ครั้ง เสร็จพิธี

สูตรสำเร็จยาอายุวัฒนะ

(คือ อ: ๑๑)

อ. ๑ – อาหาร	คือบริโภคอาหารมีคุณภาพในปริมาณพอสมควร และชนิดอาหารเหมาะแก่วัย (มีคำเตือนว่า กินน้อยตายยาก กินมากตายง่าย)
อ. ๒ – อากาศ	สูดอากาศบริสุทธิ์สดชื่น
อ. ๓ – อารมณ์	ทำจิตใจให้แช่มชื่นอยู่เสมอ
อ. ๔ – อุจจาระ	ฝึกเป็นนิสัยระบายถ่ายเทเอาของเก่าออกจากร่างกายให้หมดเป็นประจำทุกวัน
อ. ๕ – อุทกํ	ดื่มน้ำสุก ๕ แก้วตอนตื่นนอนเช้าแล้วจึงแปรงฟันล้างหน้าและออกกำลังตามสมควรและต่อมาตอนกลางวันดื่มน้ำอีก ๔ – ๕ แก้วในเวลาท้องว่างหลังรับประทานอาหาร ๒ ชั่วโมง หรือก่อนอาหาร ๑ ชั่วโมง

วันหนึ่งร่างกายต้องการน้ำ ๘ – ๑๐ แก้ว น้ำหมายถึงน้ำธรรมดา เช่น น้ำประปาหรือน้ำฝน และตอนเช้าควรเป็นน้ำสุก (น้ำ ๑๐ แก้ว จุขวดแม่โขง ๓ ขวด)

อ. ๖ – อุบัติเหตุ ระวังตนอย่าให้มีอุบัติเหตุ เช่น พลาดพลั้ง หกล้ม ฯลฯ

อ. ๗ – อภัย หมายถึงอภัยทาน คือแผ่เมตตาแก่สัตว์ทั้งหลาย ทำใจให้ผ่อนคลาย ไม่ผูกใจของเวรแก่ผู้ใด ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายทรัพย์สินหรือคู่ครองของผู้ใด

อ. ๘ – อนามัย รักษาความสอาดอย่าปล่อยให้ร่างกายติดเชื้อโรค

อ. ๙ – เอ๊กเซอร์ไซส์ ออกกำลังโดยทำโยคะอาสนะ (ตามวัย) หลังการดื่มน้ำ ๕ แก้วตอนเช้าแล้วหรือออกกำลังในตอนเย็น

อ. ๑๐ – อบาย พยายามเว้นอบายมุข คือ การเสพของมึนเมาอันเป็นเหตุทำให้สติวิปลาสเช่นสุราเมรัย เฮโรอิน ฝิ่นกัญชาเป็นต้น หรือแม้บุหรี่ก็มีโทษต่อร่างกายเป็นอันมากก็ควรเว้นเสียตลอดจนการนั่งเล่นการพนันจนหลังแข็ง หรือการทำตนเป็นคนเจ้าสำเริงสำราญจนเกินเหตุ

อ. ๑๑ – อภิวาท (หรืออปจายนะ) มีสัมมาคาระ กายวาจาใจอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่กว่าโดยชาติเช่นพระมหากษัตริย์ ต่อผู้ใหญ่กว่าโดยคุณ เช่นพระภิกษุสามเณร พ่อแม่ผู้มีอุปการคุณและผู้ทรงคุณธรรมทั่วไป และต่อผู้ใหญ่กว่าโดยวัย คือผู้มีอายุสูงกว่าตนโดยเฉพาะคนแก่คนเฒ่าแม้จะอยู่ในภาวะและฐานะอย่างใดก็ตาม

เกณฑ์วัดผล- เมื่อท่านสำรวจตัวดูเองและมี อ. ใดแล้วก็ให้กาเครื่องหมายถูกที่ อ. นั้น ๆ เมื่อได้เครื่องหมายถูกครบทั้ง ๑๑ อ. แล้ว เมื่อนั้นท่านก็จะลุถึงสูตรสำเร็จนี้ แล้วท่านจะมีร่างกายแข็งแรงและอายุยืน เว้นแต่จะมีกรรมรุนแรงมาตัดรอน

ขอให้ท่านจงมีความสุขสวัสดี

พ.อ. ปาน จันทรานุตร *(ผู้รวบรวมและทดลองสูตรนี้)*

วิธีดื่มน้ำรักษาโรคต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์จีน

เมื่อเร็ว ๆ นี้มีคนมากมายส่งวิธีดื่มน้ำเพื่อให้ร่างกายมีความสมบูรณ์ นี้เป็นแบบนิยมอันดีงามอย่างหนึ่ง ชีวิตดำรงอยู่ได้นอกจากอากาศบริสุทธิ์ คือน้ำ น้ำหนักของคนเรา ๒ ใน ๓ ส่วนเป็นน้ำ จึงมีคนว่าคนประกอบด้วยน้ำ อันที่จริงน้ำสามารถปรับอุณหภูมิในร่างกายของคนได้ สามารถทำให้ไตทำงานเป็นปรกติ ช่วยขับถ่ายสิ่งโสโครกให้ออกจากร่างกายได้

วิธีดื่มน้ำรักษาโรคต่าง ๆ ตามที่ได้ทดลองมาแล้วได้ผล ตื่นเช้าลุกขึ้นไม่ล้างหน้าไม่บ้วนปาก แล้วดื่มน้ำสุก ๕ แก้ว (ขวดวิสกี้บรรจุน้ำได้ ๓ แก้ว) หรือน้ำหนักของน้ำ ๑.๒๖ กก. เท่ากับน้ำ ๕ แก้ว ดื่มรวดเดียว จะรู้สึกหายใจอึดอัดไปหน่อย หลังจากนั้นจะปัสสาวะบ่อย ๆ การปฏิบัติยากลำบากเช่นนี้ หากผู้ไม่มีความเชื่อมั่นอาจเลิกเสียกลางคัน ผู้ที่ใช้สมองทุกวันคืนในธุรกิจการค้า หาเวลาว่างออกกำลังกายไม่ได้ ทุกเช้าควรปฏิบัติวิธีดื่มน้ำรักษาโรคแทนการออกกำลังกาย เชื่อมั่นได้ว่าจะต้องปราศจากโรค ชีวิตยั่งยืนอย่างไม่ต้องสงสัย

"วิธีดื่มน้ำรักษาโรคต่าง ๆ" ได้เป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อ แต่เป็นความจริงได้ผลอย่างแน่นอน เนื่องจากทำให้ลำไส้ใหญ่ผลิตโลหิตให้มากขึ้น ซึ่งโลหิตใหม่นี้ผลิตขึ้นจากฝอยคล้ายสัก-หลาดที่อยู่ในลำไส้ใหญ่ดูดธาตุต่าง ๆ จากอาหารผลิตให้เป็นเม็ดโลหิต คนบางคนเนื่องจากลำไส้เคลื่อนไหวไม่เต็มที่ เป็นเหตุให้โลหิตจาง มีอาการรู้สึกเหนื่อยเพลีย และเป็นโรคที่รักษายาก ลำไส้ของผู้ใหญ่ยาว ๘ เมตร ทำหน้าที่ดูดธาตุต่าง ๆ จากอาหารถ้าลำไส้สะอาด อาหารที่รับประทานเข้าไปผ่านการย่อยแล้วดูดไปผลิตเป็นโลหิตใหม่ เป็นการเร่งให้เกิดพลังในร่างกายให้สมบูรณ์ขึ้น โรคต่าง ๆ ก็จะหายไปเอง อายุจะยืน

มหาวิทยาลัยในมณฑลต่าง ๆ ของประเทศจีนได้ทดลองในเรื่องนี้ และได้ประกาศเปิดเผยให้ทราบโดยทั่วกันว่าสามารถรักษาโรคต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ท้องผูก ปวดหัวเวียนศีรษะ โลหิตจาง โรคประสาท ความดันโลหิตสูง อัมพาตทั้งกาย เป็นลมปากเบี้ยว โรคปวดตามข้อ โรคอ้วนพีปวดในกระดูก ปวดเมื่อยเส้นเอ็น หูอื้อ หัวใจเต้นแรง มือเท้าอ่อนเพลีย โรคไอ โรคหืดหอบ หลอดลมอักเสบ โรคไต

โรคตับ เป็นนิ่ว กรดเปรี้ยวในกระเพาะ อาหารมากเกินควร กระเพาะยืด กระเพาะอาหารเป็นแผลเน่าเรื้อรัง โรคบิด มงคล่อ (ดากหลุด) โรคริดสีดวงทวารหนัก โรคเบาหวาน สายตาอ่อน โรคตาต่าง ๆ ตาออกสีเลือด สตรีประจำเดือนไม่ปกติ มะเร็งในปากมดลูก ระดูขาว มะเร็งเต้านม จมูกอับเสบ เจ็บคอ โรคผิวหนังต่าง ๆ

ต่อไปนี้เป็นคำบอกเล่าของผู้ที่ผ่านการทดลองดื่มน้ำมาแล้ว

๑) ผู้เขียนได้พบกับผู้ชราที่มีสุขภาพสมบูรณ์ได้ถามท่านว่า เคยเจ็บไข้หรือเปล่า ท่านตอบว่า หลายสิบปีมาแล้วไม่เคยเจ็บไข้เลย ท่านกล่าวว่าเมื่ออายุ ๒๐ ปี กระเพาะอาหารเป็นแผลเน่าเรื้อรัง ต้องนอนอยู่กับที่นานถึง ๑๐ ปี ได้ผ่านการตรวจสอบจากนายแพทย์ ๕ ท่าน รักษาฉีดยา รับประทานยาไม่ได้ผล ต่อมามีนายแพทย์ท่านหนึ่งได้แนะนำว่า คุณควรทดลองดื่มน้ำสุกอย่างนี้ ตื่นเช้าไม่ล้างหน้า ไม่บ้วนปาก ดื่มน้ำสุก ๕ แก้ว ทุก ๆ วันอย่าให้ขาดตอน และห้ามรับประทานอาหารก่อนเข้านอน นายแพทย์สั่งเสร็จไม่

ให้ยาก็กลับไป วันรุ่งขึ้นก็ทำตามที่แพทย์สั่ง คือดื่มน้ำ ๕ แก้วรวดเดียว ภายใน ๑ ชั่ว ปัสสาวะ ๕ ครั้ง หลังจากนั้นก็รับประทานข้าวต้ม รู้สึกรสชาดอร่อยกว่าที่แล้ว ๆ มา วันที่ ๒ ดื่มน้ำ ๕ แก้วอีก ถ่ายอุจจาระออกมามีเลือดดำปนอยู่มาก ต่อจากนั้น ๓ เดือน น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น ๑๐ ก.ก. เวลานี้ผมอายุ ๖๘ ปีแล้ว นับตั้งแต่ได้ปฏิบัติวิธีดื่มน้ำมา ยังไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วยเลย แม้แต่หวัดก็ไม่เคย

๒) เมื่อผมเป็นเด็กเคยเป็นเยื่อสมองอักเสบ นายแพทย์สั่งให้ดื่มน้ำ ๔ แก้วทุกวัน ไม่นานเยื่อสมองอักเสบก็หายไปเอง ภรรยาเมื่อ ๑๐ ปีก่อนเป็นโรคหัวใจและเป็นโรคอ้วนเกินไป ร่างกายสูงไม่เกิน ๕ ฟุต น้ำหนักตัว ๑๒๐ ก.ก. พอดื่มน้ำได้ ๑๕ วัน โรคประสาท โรคขัดเมื่อยก็ค่อย ๆ หายไป ดื่มน้ำได้ ๒ เดือน น้ำหนักตัวลดลง ๑๖ ก.ก. เมื่อก่อนต้องใช้ยาประจำ นวดด้วยไฟฟ้าและรักษาด้วยวิธีใช้เข็มแทงแบบหมอจีน เวลานี้หายไปเองหมดแล้ว

๓) เมื่อห้าปีก่อนอาจารย์มหาวิทยาลัยญี่ปุ่นเคยแถลงการณ์ร่วม ๒ ครั้งเกี่ยวกับฝอยคล้าย ๆ สักหลาดในลำไส้ผลิตโลหิตขึ้น จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่เห็นมีใครโต้แย้ง ไม่ว่าโลหิตจะ

ผลิตออกมาจากไหน แต่ธาตุต่าง ๆ จะต้องมาจากอาหารแน่นอน เมื่ออาหารลงไปถึงกระเพาะแล้วผ่านการย่อยลงไปสู่ลำไส้ใหญ่ลำไส้เล็ก ธาตุส่วนมากกลายเป็นของเหลว ลำไส้เล็กยาว ๘ เมตร ลำไส้ใหญ่ยาว ๑.๕ เมตร ดูดซึมธาตุต่าง ๆ เสร็จแล้วส่งไปที่ลำไส้ส่วนปลาย ออกทางทวารหนักเป็นกากอาหาร

๔) กระเพาะเป็นแผลเน่าดื่มน้ำ ๑ สัปดาห์ เริ่มเห็นผล โรคความดันโลหิตสูง ดื่มน้ำ ๑ เดือนเริ่มเห็นผล กระเพาะยืด ๓ เดือนเริ่มเห็นผล ท้องผูก ๓ วันเห็นผล ท้องเป็นบิดกับถ่ายปัสสาวะกลางคืนบ่อย ๆ ดื่มน้ำ ๒ เดือนขึ้นไปจึงจะเกิดผล ขัดเมื่อยตามข้อ ๓ เดือนเห็นผล ผู้สูงอายุขัดเมื่อยทั้งกายดื่มน้ำ ๒ เดือนขึ้นไปจึงจะเห็นผล โดยเฉพาะผู้ที่โลหิตคั่งในสมองเกิดเป็นลมขึ้น เป็นมายังไม่ถึง ๓ เดือน ดื่มน้ำเพียงสัปดาห์เดียวก็จะหายเหมือนสภาพเดิม รับรองไม่พิการหรือเป็นอัมพาต

ผู้ที่ดื่มน้ำควรทราบ ดื่มน้ำสุกดีที่สุด หากดื่มน้ำประปาควรจะใส่ขวดให้แรมคืนตกตะกอนเสียก่อน ป้องกันไม่ให้ท้องร่วง เวลารับประทานอาหาร ดื่มน้ำได้ตามปกติ แต่หลง

อาหาร ๒ ชั่วโมงไม่ควรดื่มน้ำอีก ก่อนเข้านอนไม่ควรรับประทานอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ห้ามรับประทานน้ำส้มคั้น และจำพวกแอปเปิ้ล

ผู้ที่มีโรคประจำตัวจะดื่มน้ำทีเดียว ๕ แก้วไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ดื่มน้ำเสร็จแล้วทางที่ดีควรออกกำลัง ๒๐ นาที คนไข้ที่นอนอยู่บนเตียงไม่สามารถลุกขึ้นได้ ให้สูดอากาศเข้าปอดมาก ๆ และนวดที่บริเวณเอว ให้น้ำไหลลงสู่ลำไส้ ชำระฝอยสักหลาดของลำไส้ให้สอาด

ดื่มน้ำวันแรกภายใน ๑ ชั่วโมง จะบั๊สสาวะ ๓ ครั้งติด ๆ กัน แต่ต่อไป ๓ – ๔ วันจะเป็นปรกติ ๗ – ๘ วันการถ่ายบั๊สสาวะก็เพียงครั้งเดียว นับตั้งแต่นั้นไป จะรู้สึกร่างกายสบาย เวลารับประทานอาหารจะรู้สึกอร่อยเป็นพิเศษ นี่เป็นการแสดงให้เห็นว่า กระเพาะอาหาร ลำไส้ได้ถูกชำระสอาดแล้ว ผู้ที่หมดหวังแล้ว จะรอดตายด้วยวิธีดื่มน้ำรักษาโรคต่าง ๆ นี้ จึงเรียนมาเพื่อได้ทราบทั่วกัน ขอให้ท่านปราศจากโรคภัยไข้เจ็บโดยทั่วกันทุกท่านเทอญ.

จาก นายหวัง ตรรกแสง ผู้แปล

โรงแรงถาวร ภูเก็ต.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม ๔๗ ถนนเฟื่องนคร กทม.
โทร. ๒๒๒๑๗๔๖ นายมณี รุ่งเรืองธรรม ผู้พิมพ์โฆษณา